

Ilustrirani Glasnik

Letno stane 12 K (ena številka 30 vin.), za Nemčijo 14 K, za druge države in Ameriko 16 K. — Slike in dopisi se pošiljajo uredništvu „Ilustr. Glasnika“ v Ljubljani (Katol. Tiskarna), naročnina, reklamacije in inserati na upravištvu.

Izhaja ob četrkih ☉ 28. februarja 1918

Izza nešteti napadov na London: Letalca rešujeta mornarja.

8 slik povodom mirovni pogajanj v Brestu Litovskem ☉ Zveza s postojanko preko ledenika ☉ 6 metrov visoki snežni zameť ☉ Najvišje ležeča topniška postojanka na Ortlerju ☉ Tatvina perila ☉ Izsle so nove razglednice. Glej inserat!

Modrijan na podstrešju.

Dnevnik srečnega človeka. — Francoski pisal Emil Souvestre.

(Konec 7. poglavja »O moči in slavi«.)

12., ob sedmih zvečer. Ko sem se danes zvečer vračal, sem opazil, stoječ na pragu neke hiše, starca, katerega podoba in poteze so me spominjale na mojega očeta. Isto nežno smehljanje, isto svetlo, globoko oko, ravnokotno plemenito je držal glavo in prav tako neprisljano je stal pokonci.

Ta pogled mi je priklical preteklost v spomin. Začel sem preiskovati zadnja leta svojega življenja in se spominjati na pogovore z onim vodnikom, ki mi ga je Bog v svoji dobrotljivosti dal in v svoji strogoosti precej vzela.

Kadarkoli je oče z mano govoril, se to ni zgodilo, da bi si z izmenjavanjem misli zblížala najini duši, temveč njegove besede so vsebovale vedno nauk.

Ni mu bilo na tem, da bi si jaz to zapomnil! Mojemu očetu je bilo vse zoprno, kar je dišalo po pouku. Imel je navado reči, da bi si čednost lahko pridobila navdušenih prijateljev, a da ne sprejema nobenih učencev; zato ni nikakor mislil učiti dobro; zadovoljil se je s tem, da je sipal svoje kali, v zavesti, da jih bodo izkušnje privedle do razvoja.

Koliko semen, ki so padla v kotiček srca in ostala dolgo pozabljena, je naenkrat vzkliklo in obrodilo.

Od svojega dvanajstega leta naprej je bil moj oče pri enem onih trgujočih nabiralcev, ki se imenujejo »naturalisti«, ker stavljajo stvarstvo pod steklo, da ga potem na drobno prodajajo. Imel je ubožno in trudapolno življenje. Pred svitom dneva je vstajal in je moral, sedaj kot tekač, sedaj kot trgovski pomočnik in rokodelc, sam vztrezati vsem potrebam trgovine, katere prednosti je užival le njegov gospod. Ta je imel v resnici posebno spretost, da je izrabil delo drugih v svojo korist. Dasi je bil nezmožen, da bi kaj storil, vendar ni znal nihče bolje prodajati. Njegove besede so bile mreža, v katero si se ujel, preden si opazil. Ker je smatral sicer, kot skrajni sebičnež, prodajalca kot svojega sovražnika in kupca za svojo pridobitev, je izžemal obadva z neupogljivo vztrajnostjo, ki jo nauči lakomnost.

Skozi cel teden je bil moj oče pravi suženj, le ob nedeljah sam svoj gospod. Njegov gospodar, ki je preživel ta dan navadno pri stari sestrični, mu je dal prostost le pod pogojem, da bi si na lastne stroške kje drugje oskrbel kosilo. Toda moj oče je vzel skrivaj kruhovo skorjo, ki jo je vtaknil v torbico za botaniko, zapustil z dnevnim svitom Pariz, se napolnil v dolino Montmorency, v gozd Meudon ali pa v globeli Marne. Opojen od svežega zraka, prevevajočega vzduha kipečega rastlinskega soka in duha kozjih parkeljcev, je hodil tako dolgo, da sta se oglasila glad in utrujenost. Tedaj se je ustavil ob robu gošče ali potoka: vodne kreše, borovnice in murve so mu nudile

Pri tej menjavi delavnosti in miru, iskanja in sanjarjenja je minul dan, zahajajoče solnce ga je opomnilo, da naj se vrne nazaj v veliko mesto; četudi so bile njegove noge ranjene in prašne, je bilo njegovo srce vendar osveženo za ves teden.

Ko je šel nekega dne v gozd Viroflay, je srečal ob robu gozda neznanca, ki je bil zaposlen z izbiranjem nabranih rastlin. Bil je že priletan mož, dostojne zunanosti; vendar njegove oči, ležeče globoko pod obrvmi, so gledale v skrbeh in plaho. Obleden je bil v rjav suknjič, siv telovnik, črne hlače in povaljane nogavice, pod pazduho je držal palico s slonokoščnim gumbom. Podoben je bil malemu meščanu, ki se je podal k počitku in živi od obresti nekoliko pod Horacijevu zlato sredo.

Ker je moj oče spoštoval starost, ga je mimogrede vljudno pozdravil; pa pri tej kretnji mu je padla iz rok rastlina, ki jo je držal v roki.

Neznanec se je sklonil, da bi jo pobral in jo je spoznal.

»To je dentaria leptaphyllos,« je rekel; »še nobene nisem videl v teh gozdih; ste jo našli v bližini, gospod?«

Moj oče mu je odgovoril, da se dobi, kakor tudi veliki laserpitium, v izobilju na vrhu griča v smeri proti Sevres.

»Tudi laserpitium!« je ponovil stari živahneje. »Ah! hočem jih poiskati; prej sem jih nabral pri Robaila...«

Moj oče se mu je ponudil za vodnika. Hvaležno je sprejel tujec ponudbo in zgrabil naglo rastline, ki jih je bil nabral; naenkrat se je zdelo, da se pomišlja; zato se je moj oče odločil tujcu pokazati le smer, poslovlil se je in ga kmalu izgubil izpred oči.

Več ur je preteklo in on ni mislil več na srečanje. Prišel je v les Charille, se vlegel v jasi na mah in bral še enkrat zadnji zvezek »Emila«. Mikavnost čtiva ga je tako prevzela, da ni več slišal, ne videl, kaj se godi okrog njega. Žarečih lic in vlažnih oči je bral na glas mesto, ki ga je posebno zanimalo.

Vzklik v neposredni bližini ga je prebudil iz njegove zamaknjenosti; pogledal je kvišku in zapazil meščana, ki ga je bil že enkrat srečal na razpotju pri Viroflay.

Obložen je bil z rastlinami, katerih pridobitev ga je spravila v dobro voljo.

»Srčna hvala, gospod,« je rekel mojemu očetu; »vse sem našel, kar ste mi obljubili, in zahvalim se vam za očarujoč izprehod.«

Spoštljivo se je dvignil moj oče in je vljudno odgovoril. Neznanec se je zdel popolnoma pomirjen in vprašal je celo, ako se ne namerava »njegov mladi tovariš« vrniti v Pariz. Moj oče je odgovoril da, in je odprl plehasto škatlo, da bi zopet položil vanjo knjigo.

Tujec ga je smehljuje vprašal, če bi lahko izvedel, ne da bi bil predrzen, za njen naslov. Moj oče mu je odgovoril, da je Rousseaujev »Emil«.

Neznanec se je takoj zresnil.

Tako sta šla nekaj časa drug poleg drugega; moj oče v živih, še tresočih se kretnjah, izražajočih vse, kar je občutil pri branju — njegov tovariš vedno hladen in tih. Prvi je slavil velikega genskega pisatelja, ki ga je njegov genij napravil za svetovnega moža; navduševal se je za predprave vzvišenih mislecev, ki vladajo preko prostora in časa.

»In ali veste,« pravi mehko, »če ne bi Rousseau svoje slave, ki se zdi, da mu jo zavirate, zamenjal z usodo polena, katerega dim vidite dvigati se iz te kočice? Kaj mu je njegova slava prinesla drugega kot preganjanja? Nepoznani prijatelji, ki

Izza mirovniških pogajanj v Brestu Litovskem. Glavni zastopniki boljševiške Rusije: Ljudski komisar za zunanje zadeve Trockij (1), admiral Altvater (2), delegat Kamenev (3).

Med povestmi, s katerimi je poživil najine izprehode in najine ure pred spanjem, je posebno ena, ki mi prihaja sedaj na misel, brez dvoma zato, ker je prišel čas, da se iz nje učim.

preprosto kosilo; nabral je nekaj rastlin, čital par strani Floriana, ki si je tedaj pridobil veljave, ali Geßnerja, ki je bil tedaj ravno prestavljen, ali Rousseaua, od katerega je imel tri posamezne zvezke.

so mu jih mogla pridobiti njegova dela, se zadovoljijo s tem, da ga blagoslovljajo v svojih srcih, dočim ga javni sovražniki, ki si jih je z njimi napravil, zasledujejo s svojimi nasilstvi in obrekovanji! Uspeh se je laskal njegovemu ponosu! Kolikokrat ga je ranilo zasmehovanje! In le verjemite mi, človeški ponos je vedno podoben razkošnežu, ki ni mogel spati, bržko je bil naguban listek pri vrtnici.

Delovanje energičnega duha, ki svetu koristi, se skoro vedno obrača proti njemu samemu. Čim dalje traja življenje, tem prevzetnejši postaja; ideal, ki ga zasleduje, mu venomer zagrinja resničnost; podoben je človeku, katerega pogled je preoster in ki najde na najlepšem obrazu pege in gube. Hujših izkušnjav in globlje nesreče sploh ne omenjam! Verujte mi, gospod, ne občudujte in ne zavidajte nesrečneža, ki je spisal to knjigo; nikar! če imate usmiljeno srce, pomilujte ga!

Moj oče, ki je bil vsled silovitosti, s katero je njegov spremljevalec zadnje besede govoril, popolnoma presenečen, ni vedel kaj odgovoriti.

V tem trenutku sta prišla na cesto, ki veže grad Meudon in grad princes z Versailles; voz je hitel mimo.

Dami, ki sta v njem sedeli, sta opazili starca, vzkliknili presenečeni, se nagnili iz voza in ponovno klicali:

»To je Jean-Jacques; to je Rousseau!«

Nato je voz izginil.

Nepremičen, s široko odprtimi očmi, vzdignjenimi rokami, zavzet in presenečen je obstal moj oče. Rousseau, ki se je tresel, ko je slišal imenovati svoje ime, se je obrnil k njemu in mu rekel s človeštvo sovražno trpkostjo, ki so mu jo bile povečale njegove poznejše nesreče:

»Vidite, da se Rousseau niti skriti več ne more: predmet radovednosti enim, zlobnosti drugim, je za vse 'občna last', na katero kažejo s prsti. Da, ko bi bilo treba prenašati le predrznost postopačev, bi še šlo! toda, kakor hitro je imel kdo nesrečo, da je postal slaven, je last vseh; vsak riže po njegovem življenju, pripoveduje njegova najnezatnejša dejanja, onečašča njegova čuvstva; podoben je zidovju, ki ga sme vsakdo mimoidočih popackati z umazanimi napisi. Morda boste rekli, da sem z izdajanjem svojih spominov sam pospešil to radovednost. Vendar, ljudje so me prisilili k temu; pri vsaki špranji so me gledali, me obrekovali; odprl sem vrata in okna, da me vsaj spoznajo, kakršen sem. Zdravstvujte, gospod; spominjajte se, kdaj ste se srečali z Rousseauom, da boste vedeli, kaj je slava.«

Deveta ura. — Ah! danes razumem povest svojega očeta! Da, sedaj vidim, da sta slava in moč dva drago plačana darova in da nista, ravno tedaj, če napravita duha za središče hrupa, kakor pravi gospa Staël, samo »žalost, ki sije kakor sreča«.

Nazaret.

Francoski spisal Pierre Loti; prevel M. J.

Po pol ure trajajoči ježi se nam je prikazal v daljavi Nazaret, melanholično tih kraj, razprostirajoč se stopnjema po pobočju, vseokrog obdan s skalnimi višinami. Skupina samostanov, cerkvâ in cipres; strehe hiš nalikujejo veliko bolj našim, kjer se rdeči opeka, kot terasam na arabskih poslopjih. Splošno bivajo v Nazaretu večinoma kristjani. Na tem kraju se Esdrelonska ravnina, ki smo jo ravnokar pustili za sabo, razširi v kotlini podoben

zaliv in razprostre pod vznožjem Jezusove domovine v nepremičen zeleni prt. Že izza davnih dob zre Nazaret pod seboj ležeče trate, ječmenova polja in njive, skrbno stisnjene med pustim hribovjem. Ob robu naše poti se dviguje strehi podobna skala, tvoreča nekako votlino, ki daje potnikom Bog ve že koliko let zavetišče proti deževnim nalivom ali prežarki solnčni svetlobi; strop te skalne jame je že popol-

lje. Po tleh smo razgrnili orientalske preproge, na katerih bo prijeten počitek in razgovor; okoli naše votline blesti pod žarečo solnčno svetlobo vse polno rdečih vetrnic, ki segajo daleč, kamor nese oko.

Z lahno rdečo haljo so pokrite tihe, uspavane planjave, ki žde mirno in pokojno že od pradavnih dob, ki jih je mnogokrat motril Jezus.

Že dve uri čakamo na karavano; že

Izza mirovni^h pogajanj v Brestu Litovskem. Naš delegat grof Czernin (1), nemški državni tajnik dr. Kühlmann (2), bulgarski delegat Popov (3), Iml. Csicseric (Čičerič) (4).

Izza mirovni^h pogajanj v Brestu Litovskem. Član nemške delegacije general Hoffmann, ki je pri pogajanjih tolkel ob mizo (1), podpolkovnik Pokorny (2), korvetni kapitan Wulff (3).

noma očrnel od pastirskih ognjev. Tudi mi se ustavimo na tem senčnatem kraju, da použijemo svoje kosilo in počakamo na karavano, ki se je daleč za nami zakasnila vsled slabih poti in omehčane zem-

dve uri, kar smo prišli po naključju do tega zavetišča, posedli po mehki travi okoli votline, kjer je za sedaj naše stanovanje. Tam za skalami, ki nam sedaj omejujejo razgled po dolini, miruje Nazaret,

ki ga loči že prejšnja razdalja od nas. Toda kolikor dalje je od nas, toliko očarljiveje zveni njegovo ime na naša ušesa, tisto ime, ki je obdano s tolikim sijajem in ki nam vzbuja najrazličnejša čustva. Že pogled na pokrajino, na te svete planjave nam v spomin priključuje Kristusova otroška leta in njegovo mladost...

Vsa ta žitna in ječmenova polja in travniki, na katere zre Nazaret s tako otožnim pogledom, so spojeni v posebno značilno, sočno zeleno barvo. Pa tudi po višje ležečih krajih, povsod naokoli je razlit ta zeleni svit, ki ga motijo tupatam štrleče sive skale. Zdi se, da so travniki, na katerih se zibljejo enakomerno mirijade slokih travic, med njimi tudi blede rumenih cvetlic, kakor pregrnjeni s silno širokim muselinovim prtom. Ni eno drevo ne moti te monotone tišine, razlite prek pokrajine, nikjer ne najdeš ostrih, trdih potez, temveč vsako nasprotje in vsak kontrast je ublažen.

Doli pod nami se pasejo v dolini, ki nalikuje mirno stoječi, temno zeleni vodi, črede koz. Rekel bi, da se pomikajo črne, temne proge v valovnih črtah, počasi, vedno niže in niže proti ječmenovim poljem.

Od časa do časa se kličejo med sabo pastirji in po okolici odmevajo njihovi zategli kriki. Ali pa piskajo na svojih piščalkah preproste melodije in ti zvoki, lahko moteči sveti mir, razprostrt nad poljanami, prihajajo ublaženi celo do nas.

Tam zadaj dviga gora Tabor svoj stožčasti vrh, nalahno oblit z modrim dihom. Še dalje na obzorju molči visoko Galaadsko pogorje. Zrak je čist in mil. Le odnekod vejejo lahni, komaj čutni dihi, brez gorkote, brez mraza, osvežujoči trudno toplo ozračje.

To je tisti pastirsko idilični kraj, kjer je Jezus — od tačas bo že dvatisoč let — »rastel v modrosti in starosti in milosti pri Bogu in pri ljudeh«.

Poznal je on tukajšnje pomladi, poznal je mehke osvežujoče aprilske vetriče, ki nas ravnokar božajo, nešetokrat je

koliko doume, saj je vsa ovita s tančicami nejasnosti in tmine. Edini sv. Luka je skušal razsvetliti to dobo z nekoliko besedami, odgrniti je hotel vsaj za hip težko zaveso, ki je spuščena nad Jezusom dečkom.

Pripoveduje nam neko dogodbo iz življenja mladega Kristusa, kako je ubežal v tempelj, da bi se razgovarjal in posvečeval z učniki in razlagalci sv. pisma.

Vojaki pri zvezavi telefonskih žic.

Pripoveduje nam skrbipolno popraševanje Device po malem Jezusu in potem konča evangelist svoje pripovedovanje sila prosto in neverjetno enostavno: »In šel je z njima in prišel v Nazaret, in jima je bil pokoren. In njegova mati je ohranila vse te reči v svojem srcu.« (Luka, II., 51, 52).

V duhu zremo prihajati dečka po tej stari, skalnati poti, na obeh straneh ob-

Prav malo se je razlikoval ta deček, ki je postal naš Odrešenik, od teh malih pastirjev, zapuščenih sirot z globoko zamišljenim pogledom, v katerem se skrivajo neslutene tajnosti. Povsod po Palestini imaš priliko, srečati take uboge pastirčke.

Bog ve, kaka je bila njegova zunanost, kake so bile njegove oči, katere kraje v tej okolici je vzljubil — mogoče je nešetokrat počival pri tej skali, ki tudi nam služi sedaj za zavetišče in odpočitek.

Čim bolj se nagiba dan k zatonu, tem mehkejša in milejša postaja solnčna luč. Na rahlo valujoče trate, pregrnjene s finim, rdečkastim prtom, na tihe poljane, kjer se zibljejo in klanjajo mirijade rumenih cvetk, sevajo ublaženo žarki večernega solnca.

Nad vso molčečo pokrajino je razlito globoko religiozno navdahnjenje, ki se vzbuja tudi v naših srcih, in sedaj nam prihajajo na ušesa te preproste pesmice, igrane na pastirskih piščalkah, kot srebrno lijoči akordi angelskih spevov.

Naša karavana z mulami, osli, konji in prtljago se je odpravila že naprej, da nam pod večer pripravi šotore za prenočišče, in tudi mi se vzdignemo iz te skalne votline, da pridemo čimprej v tako zaželjeno mesto Nazaret.

Toda nekako presenečeni smo ob pogledu na ta kraj.

Napol orientalsko, precej modernizirano mestece, skupina samostanov, cerkva in hiš, ki pa nimajo ničesar starodavnega več na sebi.

Pot nas pripelje skozi zelo ozko ulico, ki deli mesto v mohamedanski okraj in naselbino, kjer so po večini zapadni Evropejci. Zeleno ali modro pobarvane tablice nad vrati hiš so znamenja gostilen in prenočišč.

Nasproti nam pride karavana turistov, ki so se tudi ustavili v mestu. Taki turisti in pogled na njihove moderno opremljene vozove skazi ves vtis, ki si ga hotel dobiti od teh svetih mest in krajev.

Današnji Nazaret ni več tisti v onih prošlih dobah, ki je bil Kristusu tako nevaren in sovražen. Od tega sovraštva je ostalo le še Jezusovo ime, ki ga izrabljajo Arabci v to, da kažejo s tem silno sovraštvo do kristjanov, ki tli še vedno v njihovih srcih. »Nazarenec, Nazarenec!« — Kolikokrat sem čul v mohamedanskih mošejah to ime, ki so ga Arabci izgovarjali z brezmejnimi gnevom, kadar so zagledali koga izmed nas.

S Kristusovo smrtjo je padel tudi Nazaret v pozabnost, dokler ga ni povzdignil spet Konstantin Veliki, ki je dal tam zidati cerkve in samostane.

Za časa križarskih vojn je prišel po vrsti pod oblasti Tankreda, Saladina in Ljudevita Svetega. S propadom frankovskega kraljestva je ostalo mesto zapuščeno in pusto v razdobju štirih stoletij, dokler niso slednjič dovolili mohamedanci kristjanom prostega dohoda v mesto, jim dali pravico naseljevanja in tudi dovoljenje, pozidati njim draže kraje.

Sedaj je v mestu kakih osem do desetisoč prebivalcev, od katerih sta dve tretjini različnih kristjanskih veroizpovedanj; a judom je v tem kraju prepovedan vstop.

Mimogrede vstopimo v veliko frančiškansko cerkev, ki je že v devetih popravljena, a zelo neokusna, in je sezidana na mestu prejšnje bazilike. Za oltarjem se bočijo mračni, podzemeljski prostori, močno podobni grobnicam, ki jih ljudstvo moli in časti kot sveto hišo, kjer sta živela

Na kolodvoru v Brestu Litovskem: desno stoji vlak avstro-ogrske delegacije, levo vlak za delegate iz Bulgarije in Turčije.

gledal tudi valovanje zelenih tančic, pregrnjenih prek poljan.

Naše misli plovejo v one daljne, prošle čase, v dobo Jezusove mladosti, ki je tako mistična in tajna, da je malokdo le ne-

dani s cvetkami... lahko rjavih in rdečih lic, kakor ga nam je ohranila v spominu tradicija, z globoko zamišljenimi, črnimi očmi, v katerih plapola neizmerna ljubezen in prikrita skromnost...

Jožef in Marija. Nekje v mohamedanskem okraju se nahajajo razvaline, pod katerimi stoji kapelica, ki jo časte kot Jožefovo delavnico.

Vse te relikvije, ki nam jih podajajo kot pristne, so najbrž potrjene, kajti skoro nemogoče je, da bi se obdržale in shranile tekom tako viharnih dob, kakor jih je zrl Nazaret. Zato nam ni dosti zanje, akoravno jih ljudstvo časti kot svete.

Do jutri hočemo ostati tu, potem se podamo na samotne bregove Genezarskega jezera, ki je postal sveti kraj Jezusovega posinovljenja, te skrivnostne in mistične zibelke vsega kristjanskega nazarjanja in veroizpovedi.

Na obeh straneh majhne, neznatne ulice, ki jo ravno ogledujemo, se nahajajo trgovine za konjsko opravo, okrašeno in poslikano razkošno, čisto po orientalskem načinu.

Izza nizkega vrtnega obzidja se prikazuje figovo drevje, jablane in palme, okrog katerih se ovijajo trte.

Tu ne zagledamo nikjer temnih, obokanih ulic, ne starih, napol razdrtih hiš z zamreženimi okni, kar najdeš tako pogosto v zanemarjenih mohamedanskih mestih.

Vsak človek, ki ga srečaš tu, nosi na sebi dolg plašč, na glavi rdeč fes, in vedno z nasmehom, iz katerega se razodeva vedrost in jasnost. Kljub nekaterim mračnim in temotnim ulicam ima Nazaret vseeno nekaj privlačnega, zdravega, blažilnega na sebi, kar vpliva na nas tako pokojno v nasprotju z mračnostjo in bolnim sijajem mohamedanskih mest.

Naši šotori so razpostavljeni nad mestom, na široki trati, odkoder se vije pot proti Tiberijskemu jezeru, sredi visokih kaktovih dreves, odkoder je krasen razgled na tihe hišice tam spodaj in na zelene vrtove in samostane in cerkve; v bližnji

vsako določno in izrazito črto, zlivaje vse barve in poteze v en sam osnovni ton.

V tem trenutku se nam dozdeva, da se zliva sedanost s prošlimi dobami v brezčasje — kakor poljane, pobočja in gore, ki zgubljajo svojo telesnost in se prelivajo v motne, temne obrise.

Brzjavljanje iz Bresta Litovskega s Hughesovim aparatom.

V tem žitju brezčasnosti in breztelesnosti nas navdajajo sveti, vzvišeni spomini.

Vedno jasneje se nam prikazuje Kristus; a sedaj ne več kot deček, kot smo ga zrl preje v duhu, temveč v zreli moški dobi, na višku svojega delovanja. Mnogo-

pač vse višje in silnejše ideje, kakršna je naša ljubezen do domovine, do rodne grude? ... Nazareta gotovo ni vzljubil v mladosti, on, deček poljan — toda mogoče je čutil v svojem srcu vendarle privlačnost do teh resnih, molčečih gor in širnih, razprostrtih pokrajin, nežno mehkih in melanholično navdahnjenih ... Dasi so nam njegova čustva, ki jih je gojil kot človek, neznana, saj ga sprva celo njegovi starši in prijatelji in bratje niso razumeli, toda jasno je, da je občutil in gojil prijateljsko ljubezen, ki jo pozna in goji tudi najrevnejši in najpreprostejši izmed nas; zato niso za razumevanje Kristusovega človeškega življenja pristavki v evangeliju brez pomena: »Učenec, ki ga je Jezus tako ljubil«.

Vemo, kako je iskal pokojnih pokrajin in samotnih vrhov, kjer bi zbrano molil k Očetu; torej je gotovo čutil privlačnost do teh tihih poljan, ki se pod nami ovijajo in odevajo v temne plašče.

On, ki mu je bila znana ničevost človeškega življenja, ki mu je bil odprt nebeški sijaj in veličastnost božja, on pač ni občutil te melanholične in skoro bolne ljubezni, ki jo mi gojimo do svojega rojstnega kraja, kjer smo preživeli vso svojo mladost, ali vse svoje življenje, kajti ta ljubezen izvira iz naše nemoči in iz naše slabotnosti, ki jo občutimo ob pogledu na bežni tek našega kratkega življenja.

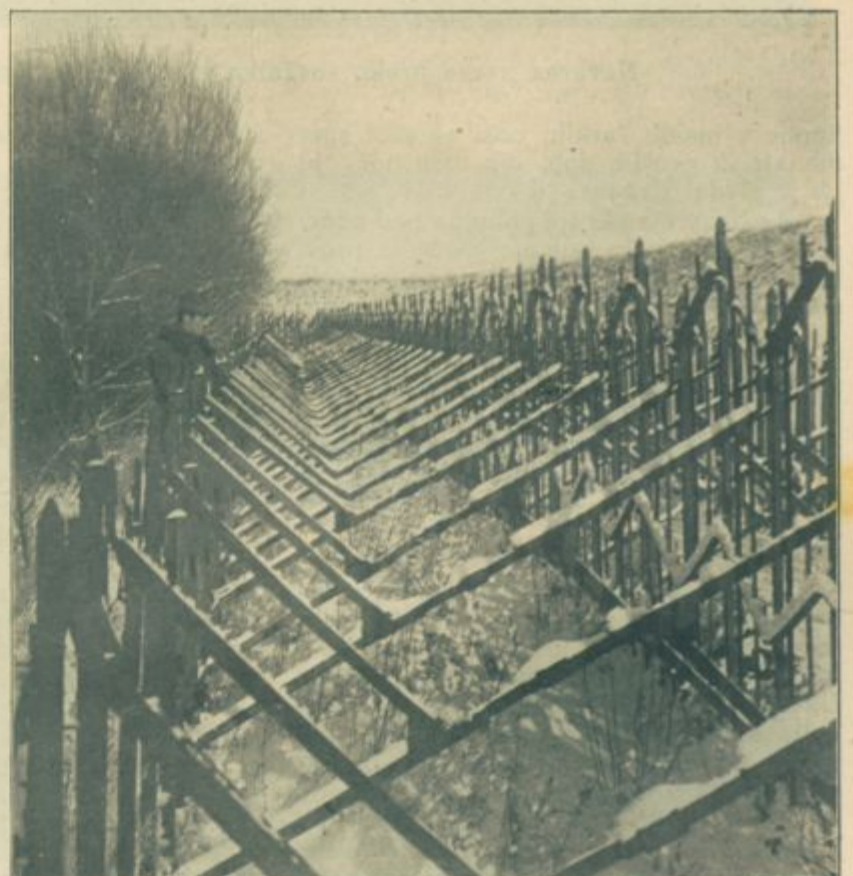
Mogoče jo je vseeno občutil? ...

Na vrtu Getzemani, na Golgoti je v njem ob oni strašni uri trepetalo vse, kar je bilo človeškega pred groznim občutkom prihajajoče smrti.

In takrat je on v svojih poslednjih sanjah ugledal — kar zazre spet vsakdo izmed nas ob koncu svojega življenja — molčeče gore, ki jih je zrl toli, tolikrat v mladih letih, otožno Esdreloonsko planjavo

Radiotelegrafična postaja, kjer so se vršila pogajanja.?

Trdnjavski pas okrog forta X v Brestu Litovskem.

okolici se dvigajo griči, a dalje v ozadju kipe k nebu visoke gore.

Neslišno padajo in se usipajo od vseh strani bežne večerne sence, mehko in prijetno hladeče ozračje, in zabrisavajo

krat je hodil po teh tihih poljanah, zaptopljen v večerne sanje in opazoval daljna pogorja na obzorju ... Ali jih je ljubil?

Ali je on občutil ljubezen do svoje očetnjave, ko so v njegovi duši plamenele

in tihotne pastirske trate ob pobočjih, kjer so se čuli takrat, kakor tudi danes, zvoki pastirskih piščali — vse to je gledal, kar se zatemnuje zdaj pred nami, spreminjajoče se v fantastne, črne obrise in kepe ...

Noč vseokrog. Vsedli smo se v šotorih, ogrnjenih z lahnimi zastori, ki jih odgrinjajo nekoliko boječe in plaho prihajajoči Nazarenci in Nazarenke, ki smo jim dovolili prost dohod k nam. Možje nam prodajajo krasno poslikane vaze in posode, ki so jih našli po grobovih; žene pa majhne muselinove halje, mično poslikane in tkane s podobami, ki nam predstavljajo posamezne prizore iz življenja v teh deželah. Tem ljudem se pozna, da so kristjani, imajo v sebi nekaj bratovskega in ljubečega, kar na nas vpliva tako blažilno in osvežujoče v nasprotju s kupčevanjem in premetenostjo židovskih trgovcev. —

Od vzhodne strani se razliva po pokrajini srebrnobela mesečina. Luna je vsa v zlatu in valovi njene svetlobe plovejo brez konca vsepovsod... Planjava, ki se

in sicer zato, ker dobro poznajo Poljake in njih ljubeznivosti do Ukrajincev. V Galiciji živi vsaj polovico Rusinov ali, kakor je vlada ukazala, da se odsedaj tudi uradno imenujejo, Ukrajincev, vendar niso imeli v Galiciji skoro nobenih pravic. V državnem zboru imajo vsled krivičnega volilnega reda Poljaki 77, Ukrajinci pa samo 27 poslancev, dasi bi moralo pravično biti vsakih nekaj nad 50. Tako vidimo, kako se krivica, narodom prizadeta, vselej in povsod maščuje.

Naš ministrski predsednik je tolažil Poljake v državnem zboru, da glede mej še ni padla zadnja beseda, da je za določitev meje izvoljen poseben odbor, kjer se marsikaj še lahko na boljše obrne za Poljake. — Mogoče, da se Poljaki potolažijo, če jim bodo zato dali drugo od-

kdovekako zelo milo prositi. Avstrija se po izjavi svojih zastopnikov pri vladi ne bo udeleževala bojev proti Rusom, pač pa bo sodelovala z Ukrajino, da se tu čimprej napravi notranji mir, ker sicer Avstrija ne dobi tistih množin žita, ki so ji po sklepu miru v Ukrajini zagotovljene in ki jih za svoje armade in za druge svoje prebivalce neobhodno potrebuje.

Nova pogajanja za mir.

Nemške armade nevdržno hite naprej v Rusijo, ker je doba premirja potekla in se mir ni sklenil. Trockij je izjavil, da se ne vojskuje naprej in da bo svoje armade razorožil in poslal domu. — Sedaj pa, ko Rusi vidijo, da gre Nemčija naprej z armadami na Rusko, se je Trockij premislil in poslal nemški vladi brzojav, da je Rusija pripravljena skleniti mir pod pogoji, ki so jih zahtevale osrednje sile. Nemčija hoče, da Trockij pismeno predloži svojo ponudbo za mir armadnim poveljništvom, potem še-le pride do razgovora. — Nemčija baje zahteva, da ruski vojaki nemudoma zapuste Finsko, Kursko in Estsko. —

Z druge strani pa poročajo, da so ruski meščanski krogi odstavili Trockega in Ljenina ter da sta ubežala na Finsko. — Ako bi se ta novica potrdila, potem bi se sklepanje o miru zopet zavleklo. — Mi bi želeli, da se res sklene z Rusi trajen mir, ker le potem je nam mogoče doseči poglobljen namen miru; le potem bomo res dobili kaj izdatnih živil in surovin iz Ukrajine, kar je bil za Avstrijo glaven povod, da smo se z Ukrajinci poravnali. — Pa tudi drugi namen, da bo veliko naše armade proste na vzhodu, ki se pozneje lahko porabi proti Lahom, se more le tedaj izvesti, ako se dožene popoln, zanesljiv mir z Rusijo. — Obžalujemo pa, da Nemčija pri sklepanju miru ne priznava pravice samoodločbe narodov, kakor je to na papirju zagotavljala; zato pa tudi nimamo posebnega upanja, da bi mogli svoje račune na vzhodu po vojni tako urediti, da bi smeli opravičeno pričakovati trajnega miru in prijateljskih razmer z novimi ruskimi državami.

Nevarna zveza preko snežnika v ortlerskem pogorju.

koplje v njenih žarkih, nosi na sebi spet dih starih prošlih dob, dih onih noči, ki jih je gledal Kristus.

Iz Nazareta, ki spi pokojno pod nami, se čuje lajanje in tuljenje blodečih psov, ki je tako značilno za noči v orijentalnih mestih.

Toda nikjer ne čujemo peti muezinov, kajti tla, na katerih pravkar počivamo, so kristjansko.

Po svetu.

Novi boji med Poljaki in Ukrajinci.

Mir, sklenjen v Brest-Litovskem, zagotavlja Ukrajincem pokrajino Holm, kjer so prebivalci po pretežni večini Poljaki in katoličani, pomešani s pravoslavnimi Ukrajinci. Zato so Poljaki trdno pričakovali, da se holmska pokrajina priklopi novemu poljskemu kraljestvu. Ves poljski narod je zato vzkriknil, ko je izvedel, da so Holm pridružili Ukrajini. S tem so tudi Poljaki dobili pogled v bodočnost, kakšne namene imajo Nemci z njimi; da jim namreč ne mislijo dati samostojnega kraljestva, kjer bi bili združeni vsi Poljaki, ampak da jih hočejo imeti za nekak zamašek med seboj in med Rusijo, za državo, ki bi bila sicer po imenu samostojna, dejanski pa popolnoma odvisna od nemške države.

Ukrajinci so pri sklepanju miru na vsak način hoteli pokrajino Holm zase,

škodnino, ker Poljaki namreč za svoje pravice precej radi barantajo.

Mir, ki ni mir.

Avstrijci smo bili veseli, ko smo izvedeli, da so naši mirovni zastopniki v Brest-Litovskem vsaj z Ukrajinci sklenili mir. Tudi z drugimi Rusi bi ga bili naši zastopniki lahko sklenili, ako bi temu ne bili nasprotni prusko-nemški odposlanci. Rusi so zahtevali mir na podlagi samoodločbe narodov, Prusi pa hočejo nekaj teh narodov zase osvojiti. — S tem pa, da nismo sklenili miru s celo Rusijo, je tudi mir z Ukrajinci v nevarnosti.

Drugi Rusi se bodo sedaj vrgli na Ukrajince in skušali dobiti v novi državi premoč nad sedanjimi oblastniki v Ukrajini. In že čujemo, da so se začeli že hudi boji, kjer dosedaj zmagujejo Rusi nad Ukrajinci; Rusi so zasedli glavno mesto Ukrajine Kijev in ukrajinska vlada je morala pribežati v Žitomir, ki je bliže avstrijske meje in zato tudi za Rado bolj varen.

Dne 18. februarja je potekla doba premirja med Rusi in Nemci. Ker ni prišlo do miru, se je s tem dnem zopet začela vojna in res Nemci od Dvine in od Kovala na celi črti prodirajo v Rusijo ter so že večinoma brez bojev zasedli važne kraje. Nemci pravijo, da so jih razni narodi v Rusiji sami poklicali na pomoč. Koliko je na tem resnice, bomo videli šele po vojni. Toliko pa lahko rečemo, da za ta bojni pohod v Rusijo Nemcev ni bilo potreba

Jakob Gantar

iz Praprotnega brda pri Rovtjah, umrl v ujetništvu na Ruskem dne 27. avgusta 1915. Blaženi mir na širni zemlji ti ruski!

Franc Brolih

doma iz Vnanjih goric pri Ljubljani, padel na tirolskem bojišču dne 18. septembra 1915 začet od granate. Uživaj večni mir!

Razno.

(O kaljenju v strupu. — Konec.)

V kitajskih gorah, v Zahodni Indiji imajo različne strupe, katerih vsebina še ni povsod dognana. V Južni Ameriki so napravljali Indijanci ob Orinoku močan strup iz beguminacej, ki se imenuje Curare ali strup za pšice. Sestava tega strupa ni vedno enaka, v probah, ki so jih preskusili v Evropi, je bilo nekaj takih, ki so delovali bolj na živce, drugi zopet

na srce. Izdelovanje se spreminja od rodu do rodu, vpliva tudi starost. Nekateri Curare delujejo le, dokler so sveži, drugi ostanejo par let dobri. Bil je strup, 100 let star, ki je še vedno deloval. Nekaj teh vrst deluje samo, če pride v kri.

Zastrupljene pšice so bile vedno le pomoč k zavratnemu napadu, vzdržale so se najdalje pri slabejših, po močnih sosedih napadenih rodovih. Tudi v Evropi so si pomagali prvotno z zastrupljenim orožjem, Kelti in Germani so streljali s takimi pšicami. Bavarska postava iz leta 630. navaja posebno kazen za onega, ki bo prelil kri svojega bližnjega z zastrupljenim orožjem. Za lov so rabili tako orožje do 14. stoletja. Iz te dobe imamo tudi poročilo o zastrupljenih mečih, baje so sodili ž njimi morilce in požigalce.

Tako redko se zgodi, da bi se lotil v Evropi morilec káljenega orožja. Včasih so trdili, da strelja sovražnik z zastrupljenimi krogli, kar se sliši pač v vsaki vojni.

Samoposebi je že vsako orožje strupena. Kača strupenica je bila človeku učiteljica, ona ga je naučila, da je dal svojemu slabemu lešenemu orožju zlodejno moč. Zavrgel je strupe, ko je segel po puški. Od kače se je učil človek in postal je jako umen v napravi moralnega orožja — zdaj ima stroje, ki pokosijo človeka, ima pline, ki zaduše cele vrste.

Ko so vpeljali orožje na ogenj, niso vedeli ranocelniki, kako naj bi zdravili rane od strela, ugibali so, ali so to čiste ali zastrupljene rane? Svinec je strupen in alkemija je učila, da povzročita tudi žveplo in solitar vnetje. Torej so smatrali rane od strela za strupene in so jih izčistili z vrelin oljem. Mlad ranocelnik Ambroise Paré je sledil kralju Francu I. v bitko. Nekoč mu je zmanjkalo olja in ni mogel izčistiti ran po tedanjih pravilih, torej jih je obvezal in pustil, dokler ni dobil olja. Bal se je za te rane, pa prepričal se je, da so se zdravile mnogo hitreje in lepše od onih, ki so bile opečene z oljem. Paré je jel dvomiti, da bi bil smodnik strupen. Začeli so zdraviti rane brez olja. Seveda se je zgodilo še dostikrat, da so se vnele take rane in se je zastrupila kri. V 17. stoletju je nastopil ranocelnik s trditvijo, da se ne celijo rane rade, ker je streljal sovražnik z zastrupljenimi krogli, to trditev so ponavljali še mnogokrat, dokler niso spoznali bakterij. Zdaj vemo, da je vsaka nesnaga, ki pride v rano, strup, dogodi se pa dostikrat, da je bil nož umazan, zarjavel, in to povzroči zastrupljenje krvi.

Vsak po svoje.

Krčevina, kmetija Anžeta Primožvega, ima tako lego, da privabi vsako leto letovičarje, vsako leto prineseta »gornica« in »štibelc« Anžetu lep denar in še kar pokupi gospoda živeža od gospodinje. Malo čudna je seveda ta gospoda. Boji se vsakega prahu, bere in prebira, kaj bi bilo bolj zdravo, pa je pri tem zelena kakor sirotka in suha kakor trska. Prav je povedal predlanskim Anže sitnemu meščanu, ko je zakričal le-ta, ko so prišle svinje pogledat v hišo: »Kaka nesnaga! Svinje puščate v hišo, to je zoper vsako higijeno, to je skrajno nezdravo.« Anže mu je rekel: »Moji prašiči so bolj zdravi kakor mestna gospoda, mojih prašičev se ni treba bati.«

No, lani je dobil Anže prav prijetnega gospoda, zelo učenega profesorja. Temu je bilo vse prav, nič ni rekel, ko je pripekalo sonce, in se ni kregal nad vremenom, če je tudi lilo par tednov zaporedoma. Drugi so preklinjali kmeta in župana, kakor da bi mogel zadrževati župan dež od vasi, dokler je v nji letovičarska sitna gospoda, profesor

pa je sedel dan za dnem v utici, ni se ozrl ne na desno, ne na levo, to je sedel in bral in bral in sedel, kakor da je najet za to. Nekoč dne je obiral Anže drevesa tam pred vrtom in pozdravi profesorja kriče od daleč: »Bog z vami! Kaj ste vedno tako pridni, gospod profesor, kaj je še kaj novega v tisti knjižici? Zdi se mi, da jo morate znati že na pamet.«

Profesor je vzdignil naočnike na čelo, in pogledal zasanjano v svet: »Ne, ljubi moj

Anže se je zakrohotal: »No, le ven z besedo — neizobraženi smo osli in ne vemo, kar vedo učeni. Je že res. Ali poglejte, če bi bral noč in dan knjige, ne bi obral niti ene gosenice z drevesa. Letos mi prerašča mah stebila. Kaj mislite, ali treba, da pognojim?«

Profesor je vzdignil naočnike še više, in je bobnal s prsti po mizi. Anže je razpravljal dalje: »In z žitom imam križ. Ves teden je padal dež in še danes stoji voda po njivah. Zdi se mi, da je prst pretežka,

Naše topništvo na vrhovih Ortlerja na tirolsko-italijanski meji poleg Švice. Tekom svetovne vojne najvišje ležeča topniška postojanka v višini 3850 metrov.

gospodar, ne znam še vsega, kar nam ponuja veda. Ravno to je tisto veliko in posebno na vedi, da nam odpira vedno nove skrivnosti, nove predale, da je takorekoč neizčrpna. In' treba je hoditi ž njo naprej, ako nočemo zaostati — in to je ravno razlika

da treba primešati malo peska, kaj ne?«

Profesor strese nekam glavo, da ni videti, ali naj pomeni da, ali ne. Anže ugiblje zamišljeno naprej:

»So pač vedno skrbi v gospodarstvu, na vrtu ni kaj prav, na polju ne uspeva, v

Šest metrov visoko zasneženi drog vojaške in v vojne svrhe služeče telefonske naprave za naša poveljstva na ledeniku v ortlerskem pogorju.

med izobraženim človekom in med neizobraženim, da se povzdigne izobraženi in hodi v višini visoko nad drugimi, ko ostaja neizobražena množica —

Profesorju se je nekaj zataknilo v grlu.

hlevu nagaja. Živino mi je te dni tako napelo, da je bila kakor balon in sem mislil, da odleti na laško stran. Planšarica pravi, da se je preobjedla rdeče detelje, kaj mislite, vi gospodar?«

Profesor se češe za ušesom in vrže z laktom knjigo z mize. Anže jo pobere in poprašuje dalje: »V mestih so začeli gospodarji gnojiti s Tomaževo moko, pravijo, da daje žito za tem gnojilom lepo bil. Kaj menite, ko bi poskusili tudi mi tu gori s tem?«

Profesor se vsekuje in pretika robec iz žepa v žep. Anže nadaljuje: »Vprašal bi vas tudi zaradi teh čudnih postav o lovu. Saj veste, kaka navada je pri nas: Jeleni se pasejo, goveda pa gledajo, in ko pride komisija, so jeleni vselej nedolžni na škodi na polju. Kdo spada po pravici v tako komisijo, gospod ali kmet? Vi veste, kako sodimo kmetje o tem, povejte mi —«

Jaz ne vem in ne razumem vaše učenosti in in vi — kaj veste vi o mojih njivah? — Ničesar! — Kako se prideluje krma? — Ničesar! — Kako se redi in goji živina? — Tudi ničesar! — In sedaj mi povejte odkrito, zakaj sem ali naj bi bil ravno jaz neizobražen in neumem?«

Tobakarji v škripcih.

Tobakarji imajo med netobakarji hudih sovražnikov, a oboji so se med vojno precej sprijaznili. Netobakarji vidijo, koliko reveži tobakarji trpe, preden dobe kako mrvo tobaka,

je tako kajenje res zdravju škodljivo, to se lahko vsakdo sam prepriča, ako za poskušnjo dalje časa rabi tako listje za tobak; omamljen in oslavljen bo čutil moč raznih strupov, ki jih s takim kajenjem srka vase. —

TO IN ONO.

Hořmanove kapljice so ene izmed najstarejših in najbolj znanih splošnih zdravil, ki obstoje iz enega dela etra in treh delov vinskega špirta. To zdravilo je sestavil zdravnik Hoffmann l. 1718., torej je letos to zdravilo staro že 200 let. Med vojno, ko ni več toliko preobloženih želodcev, tega zdravila seveda veliko manj porabijo, vendar je še vedno v rabi in časti. —

Odpirajte okna! Letošnja zima je huda, ker nima večina hiš ne premoğa, ne drv, ne luči. Zato tiči vse po kuhinjah, edini kraj, ki nam nudi malo toplote, in se stiska okoli edine luči. V mrzlih sobah pa se nabira vlažen, težak zrak, posebno, če spuščajo soparo iz kuhinje v sobo. Kajti mnogo ljudi se boji odpreti okna, češ, da pride mrzel zrak noter. Zrak pa je tem mrzlejši, čim bolj je vlažen in prepojen različnih smradov. Čist zrak se segreje jako hitro. Kdor odpira pozimi pridno okna, bo imel bolj toplo kakor oni, ki jih zabija. Posebno v kuhinji je treba večkrat odpreti za hip, da izpuhti sopara od kuhe, ki je nezdrava za pljuča in se zapije v zid in les. Kjer gore sveče, je treba večkrat odpreti, ker je že navadnih sveč dim strupen za pljuča, kaj pa še-le smrdeči dim slabih vojnih sveč. Kjer ne bodo zračili zjutraj in zvečer, bodo oboleli vsled svečnega dima, in marsikateri otrok ga ne bo prenesel. Edina odpomoč je tu odpiranje oken. Zračiti je treba tudi posteljno perilo, ki se navzame vlage v nezakurjeni sobi.

Nemške vojake skrbi tuje imetje: V ulici po Nemcih zasedenega italijanskega mesta ustavljena domačinka, smatrana za tatico perilnih predmetov v svoji domovini.

Profesor vstane in si briše naočnike. Prav pohlevno ustavi Anžeta: »Ali ljubi moj gospodar Krčevina, kaj vem jaz o vaših zadevah? To ni moja stvar.«

Anže se je zakrohotal: »Ja gospod profesor, saj to je, kar vam hočem pojasniti.

in se jim zato smilijo. — Nedavno je prišel star mož iz opalte, pa je pokazal na dlani tri ali štiri smodke, rekoč: Poglejte, to naj imam za celi teden! In tri ure sem zato stal tukaj na mrazu, preden sem teh par kosov dobil. Drugo vprašanje pa je, kaj sedaj tobakarji s tobakom in smodkami dobe. Tobakovega listja je vedno manj, tobaka se pa med vojno pokadi vedno več. Zato treba seğati po drugem listju: po bukovem, kostanjevem, orehovem itd. To se namoči v tobakovi vodi in iz tega se dela nov tobak. Ljudje mislijo, da je to manj škodljivo kajenje. Toda iz zdravstvenih ozirrov bi se tako suho listje drugih rastlin ne smelo rabiti za tobak, ker je zdravju zelo škodljivo. Zato smo se čudili, da je segla po teh nadomestilih celo državna tobačna uprava, ki bi vendar morala gledati na to, da s tem ljudje ne trpe na svojem zdravju. — Da

Zmes.

Kaj nam to mar? Učitelj je pripravljaval otroke na letni izpit in je penavljal ž njimi poglavje iz Zgodb, ko obupa Judež Iskarijot in vrže velikim duhovnikom trideset srebrnikov pred noge in kliče: »Grešil sem, kri nedolžnega sem prelil,« in mu odgovore nato duhovniki: »Kaj je nam to mar?« — Ravno pri tem stavku pa je zapustil vprašano učenko spomin, ni šlo naprej pa ni šlo. Učitelj je vil roke in kričal: »Za Boga, kak izpit bo to? Gospod nadzornik bo mislil, da se nismo vse leto nič učili.« — Tačas se je bilo posrečilo učenki pokukati v knjigo Zgodb in rekla je urno: »Kaj nam to mar? Ti glej sam!«

Nova skupina umetniških razglednic

„Vojska v slikah“

je pravkar izšla.

Ker so pripravne tako za velikonočne praznike kakor tudi za poljubne čase in namene, jih posebno priporočamo!

Naročila sprejema

uprava Ilustriranega Glasnika.

Tiska in izdaja Katoliška tiskarna v Ljubljani.
Odgovorni urednik Josip Klovár.

Framydol je sredstvo, ki pomlaja rast las tako, da rdeči, svetli in osiveli lasje ter brada dobijo trajno temno barvo. — 1 steklenica s poštnino K 2.70.

Rydyol je rožna voda, ki naredi blede lica nežno rdeča. Učinkuje čudovito. — 1 steklenica s poštno K 2.45 (povzete 55 vin. več.)

Naroča se pri:
IVAN GRÖLICH, drogerija pri angela, BRNO
št. 365, Moravsko.